TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA:
Yksi vuosikerta ..$5.50.. Kuusi kuukautta 3.00
Kolme kuukautta .$1.60 Yksi kuukausi 60
CANADAAN:
1 vuosikerta $7.00; 6 kuukautta $3.75; 3 kuukautta $2.00
SUOMEEN JA ULKOMAILLE:
Yksi vuosikerta......$8.50 Kuusi kuukautta......$4.50
SUBSCRIPTION RATES IN THE UNITED STATES:
One Year.............$5.50 Three Months.........$1.65
Six Months..........$3.00 One Month............60

TOVERI

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

ILMOTUSHINNAT: Kihlaus- ja vihkimä-ilmotukset $5 kerta, $5 kaksi kertaa tavallista kokoa ja suuremmat ilmotukset 70c palstatuumalta. Syntymä-, nimenmuutos- ja kiitoslause-ilmotukset $2 kerta, $3.50 kaksi kertaa tavallista kokoa. Kuoleman-ilmotukset $3 kerta ilman värsyä ja $1 lisämaksua jokaiselta värsyltä ja kiitoslauseesta. Halutaantieto-ilmotukset, korkeintaan 30 sanaa, $1 kerta, kolme kertaa $2. Naima- ja avioero-ilmotukset, korkeintaan 75 sanaa, $4 kerta, kaksi kertaa $7. Suuremmista yhteisilmotuksista tilan mukaan 70c tuuma. Ilmotukset tekstin joukossa (paikkakunta-uutisilmotukset) $1.20 [illegible] tuuma, eli 15c rivi, ladottu 8 pointin kirjasimista. — Kaikki muut lyhytaikaiset ilmotukset 70c tuuma; 3 kuuk. sopimuksella 60c; 6 kuuk. sopimuksella 50c tuuma. Satunnaisia ilmotuksia tulee [illegible] mukana. Englanninkielisestä suomennos vapaasti.

No. 146 — Torstaina, Kesäkuun 23 p.—Thursday, June 23rd. — 1921.—NELJÄSTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIV

KOLMANNEN KANSAINVÄL. KONFERENSSI

Venäläiset toverit alustavat kongressissa tärkeimmät kysymykset

RIIGA, kesäk. 23 p. — Rosta tiedottaa Moskovasta: Kolmannen Kansainvälisen toimeenpaneva komitea yhdessä mainitun kansainväl. kongressin edustajien kanssa on laatinut työjärjestyksen kongressille. Pietarin kuvernööri Sinowjew tulee tekemään selvää toimeenpanevan komitean edesottamisista; sotakomissaari Trotski selostaa kansainvälistä tilannetta ja Kolmannen kansainvälisen probleemeja ja Karl Radekin tehtäväksi on annettu menettelytapakysymyksen selvittäminen. Venäjän sisä- ja ulkopoliittisesta tilanteesta tekee selvää pääkomissaari Nikolai Lenin ja ko-operatiivisten yhdistysten toimintaa selostaa ko-operatiivisten yhdistysten keskusneuvoston jäsen Hintshook.

MITEN YHDYSVALTAIN YLISYYTTÄJÄ TYÖSKENTELEE

WASHINGTON, D. C., kesäk. 22 p. — Muuan porvarinaikkonen, joka on "tutkinut" hallituskoneiston eri osien toimintaa ja kirjotuksissaan vertailee sitä Wilsonin aikoihin, on havainnut koneiston nykyään olevan erinomaisessa voiteessa ja muutenkin hyvässä reilassa. Viimeksi on hänen tutkintojensa alaisena ollut hallituksen oikeusosasto ja sen pää, ylisyyttäjä Daugherty, jota "tulkitessaan" hän innostuu juttelemaan seuraavanlaisesti:

Mr. Daugherty ei ollut ollut virassaan montakaan päivää ennenkuin hän huomasi että maamme on saanut kylliksi nauttia siitä lemusta, jonka oikeusosaston kontolle oli hankkinut "edesmennyt" Palmer.

"Meidän on heti lopetettava agitaattorien agiteeraaminen", sanoi hän, kun hänelle kerrottiin huhuista, joiden mukaan radikalit suunnittelevat rettelöitä. Nyt kaikuu tuo lause kaikkialla Washingtonissa. Ylisyyttäjän kasvot olivat **jäykät**, kun hän sanoi tuon. Hänen olemuksensa osotti **tahdonlujuutta, järkähtämättömyyttä** ja **tehokkuutta, sisältäen** vielä suuren määrän **pidättäytymistä**. Hän näytti **viekkaalta, miettiväiseltä**, tutkivalta ja erinomaisessa määrässä **kaukonäköiseltä**. (?!?) Eräs kongressin alahuoneen jäsen ja eräs senaattori päästettiin sisälle sen jälkeen, kun he olivat odottaneet toista tuntia. Heillä oli asiaa. Heidän kotivaltiossaan oli muuan oikeusosaston alaisessa virassa oleva Mr. Se ja Se. Olisi erittäin suotavaa, olisipa miltei välttämätöntäkin, poistaa tämä mies ja asettaa hänen tilalleen eräs toinen herra, jonka hyviä puolia ja republikaanisuutta he selittelivät.

Ylisyyttäjä painoi nappulaa. Pikakirjuri tuli. Nopeasti saneli ylisyyttäjä muutaman sanan — ja asia oli valmis. Kongressimiehet pokkasivat ja poistuivat. Näin työskentelee ylisyyttäjä.

Vain yhden kerran tiedetään ylisyyttäjän kadottaneen hetkeksi mielenmalttinsa. Kun eräänä aamuna viiden minuutin kuluessa yhdeksän eri miestä oli päästetty ylisyyttäjän puheille ja he kaikki olivat olleet vailla hallituksen oikeusistuinten tuomarin paikkaa, tiuskasi ylisyyttäjä kymmenennelle: "Tuomarin paikkaako tekin olette vailla?" Joo, tuomarin paikkaa se halusi tämäkin. Ja vielä parikymmentä muuta. Saivat han ne, kun olivat hyviä republikaaneja. Tässä republikaanien käsiin lihavien virkapaikkojen ohjaamisessa se on vielä mennyt suurin osa ylisyyttäjän ajasta.

EIVÄT ANNA RUOTSISSA 8-TUNTISTA TYÖPÄIVÄÄ KAIKILLE.

TUKHOLMA, kesäk. 23 p. — Ruotsin parlamentin kummassakin huoneessa on hyväksytty lakiesitys, jonka mukaisesti kahdeksan tunnin työpäivä tullaan ottamaan käytäntöön pääasiallisesti Washingtonin konferenssissa laaditun ajatuksen mukaisesti, kuitenkin sillä korjauksella, että semmoiset liikkeet, jotka eivät pidä työssään useampaa kuin 5 työntekijää ovat vapautetut lain asettamista määräyksistä ja voivat siis teettää työläisillä niin pitkiä päiviä kuin haluavat. Samoin henkilöt, jotka työskentelevät sairaaloissa ja ravintoloissa eivät ole tuon lain alaisia. Siis mainio takaportti 8 tunnin työpäivälakiin.

RAATAJIEN MURHAAMINEN JATK. ESPANJASSA

BARCELONA, Espanja, kesäk. 23 p. — Kapitalistien palkkaamat agentit murhasivat täällä eilen kolme miestä: Kansallisen työväenliiton entisen sihteerin Felio Boalin, syndikalistin J. D. Rodriguezin ja erään nuoren tuntemattoman miehen. Poliisi ei tietystikään ole saanut kiinni murhaajia.

TAISTELEVAT TYÖSULULLA KOMMUNISMIA VASTAAN.

SANTIAGO, CHILE, kesäk. 23 p. — Tämän kaupungin leipomoiden omistajat ovat julistaneet voimaan työnsulun, joten täällä ollaan nyt ilman leipää. Tuohon toimenpiteeseen ryhtyivät leipomoiden omistajat sen takia kun heidän työläistensä keskuudessa harjotetaan kommunistista kiihotustyötä.

Vainukoirat riistan ajoon Ranskassa

Toverit Frossaard, Loriod, Suvarin y. m. vankiluoliin.

(Erikoisuutinen Toverille)

PARIISI, kesäk. 1 p. — Viime yönä oikeuspalatsissa pidetyn neuvottelun jälkeen vangittiin tänä aamuna varhain tunnetut toverit Frossaard, Loriod, Suvarin, Merrie ja Cohen. Useiden muiden kommunististen sanomalehtimiesten asunnoissa toimeenpantiin kotitarkastuksia. Maaseudulla on niinikään toimitettu kotitarkastuksia ja takavarikoitu sotavastaisia lentolehtiä.

Oikeuspalatsissa pidetyssä neuvottelussa valtuutettiin noin 50 porvariston vainukoiraa — Pariisin ja lähiseudun poliisikomisaariota — perustuslakivastaisesti toimeenpanemaan kotitarkastuksia noin 30 tunnetun kommunistin luona sekä takavarikoimaan ja tuomaan poliisivirastoihin kaikki "epäiltävät asiakirjat". Tällaisen siivottoman oikeusloukkauksen alaiseksi joutui m. m. kirjailija Barbusse. Kaikkien kommunistilehtien toimitukset on nuuskittu juurta jaksain.

Tätä poliisien hyökkäystä pidetään viranomaisten kostotoimenpiteenä, nämä kun eivät uskalla suoraan käydä käsiksi L'Humaniten uutta ryöstösotahanketta vastaan tähdättyihin kirjotuksiin, vaan sen sijaan vainoavat yksityisiä henkilöitä. Mainittu lehti näet on säälimättä paljastanut maansa ryöstöporvariston sotahuijauksen kaikessa alastomuudessaan ja saattanut julkisuuteen kapinoivan armeijan mielialan. Niinpä kirjoitti lehti v. k. 29 p:n numerossaan otsakkeella **Koko Reinin armeija osoittaa mieltään vapautuksensa puolesta:**

"Olemme huomauttaneet, huomautamme ja tulemme huomauttamaan, että 19 ikäluokan reserviläiset protesteeraavat mobilisointia, huonoa kohtelua, rankaisutoimia, laittomuuksia, opiskelevain etuoikeuksia vastaan.

Olemme kysyneet, kysymme ja tulemme kysymään:

Miksi eivät työläiset, teknikot, julkisten laitosten tai yksityisten palveluksessa olevat virkailijat saa nauttia samoista etuoikeuksista kuin opiskelevat? Miksi opiskelijat ovat onnellistetut vapautuksella sotilas-"velvollisuudesta", mutta nuo toiset eivät?

Miksi Syyriasta, Kilikiasta, Puolasta, Slesiasta ja Marokosta kotiinpalanneet sotilaat ei ole vapautettu, kuten tästä laittomasta mobilisoinnista annettu käskykirje edellyttää?

Miksi eivät vapautettujen seutujen miehet ole saaneet nauttia vapautusta, kuten tämä väkivaltainen mobilisoimiskäsky edellyttää?

Miksi 1911 ja 1918 vuosien ikäluokkain erikoistuntijat ovat lain määräyksestä huolimatta kutsuttu lippujen alle?

170,000 19 ikäluokan miestä on vielä laittomasti mobilisoituna. Melkein satatuhatta näistä on Reinin armeijassa, muut eri kasarmeissa Ranskassa.

Reinin armeija on jo kahdeksan päivän ajan vaatinut vapautustaan. Kasarmien nuorukaiset ovat jo kuukauden ajan kohottaneet äänensä mobilisointia vastaan. Kasarmiensa loukoissa, junissa, asemilla, kaikkialla ovat miehet kieltäytyneet lähtemästä, toiset taas lähteneet Reinille punaisia lippuja liehuttaen, upseerejaan häväisten ja vallankumouslauluja laulaen."

UUDENMALLINEN LENTOKONE.

PARIISI, kesäk. 23 p. — Ranskalainen polkupyöräilijä Garbriel Puolain lensi eilen pienen matkan lentokoneella, jonka koneistoa hän käytti jaloillaan. Hra Puegeot on luvannut 10,000 rangin palkinnon henkilölle, joka ensimäisenä lentää 10 metriä lentokoneella, jonka koneistoa käytetään ihmisvoimalla.

RANSKAN RAUTATIETYÖLÄISET KOMMUNISMIN TIELLE

Ranskan rautatieläisten keskuudessa on kauan ollut voimakkaita vasemmistolaisvirtauksia. Niinpä oli heidän liitollaan ennen viime vuoden toukokuun lakkoa vasemmistolaisjohtokin. Mutta "onnettomasti" päättyneen nousun jälkeen vuosi sitten saivat opportunistiset ainekset jälleen käsiinsä liiton johdon. Heidän ilonsa ei kuitenkaan ole ollut jakamaton eikä pitkäaikainen. Paitsi sitä, että useat irralliset rautatieläisjärjestöt ovat pysyneet kommunistisella pohjalla, on nyt juuri pidetty rautatieläiskongressi 11,900 äänellä 10,800 vastaan hyväksynyt kommunistisen päätöslauselman, jossa tuomitaan Ranskan ammatillisen liikkeen keltaisen johdon liikettä hajoittava politiikka. — Eivät ne näytä amsterdamilaisten univirret mitään pitempää unta takaavan. Nälkä ja kiristys ravistaa hereille.

RAUTATIELÄISET UHKAAVAT LAKOLLA

BAKERSFIELD, CAL., 22 p. kesäk. — Southern Pacific pajatyöläiset päättivät osastonsa kokouksessa täällä eilen illalla 280 äänellä 6 vastaan olla hyväksymättä rautateiden palkkalautakunnan toimenpidettä, jolla heidän palkkojaan laskettiin 9 prosenttia. Samalla päätettiin tehdä lakko, jos palkanalennusta yritetään panna täytäntöön.

Pajatyöläisten virkailijat sanovat että samalla tavalla käy äänestys asiasta muissakin osastoissa ympäri maata, ja että jos palkanalennus todella pannaan käytäntöön, syntyy lakko.

MIESTÄ HIRTETTY YLI 20 MINUUTTIA

NEW ORLEANS. — Kun täällä äskettäin hirtettiin murhasta kuolemaan tuomittu nuorukainen, Felix J. Birbiglia, menetteli pyöveli niin huolimattomasti, että Birbiglia ei kuollutkaan, riippui vain hirressä ja rukoili armoa kaksikymmentä minuuttia, jonka kuluessa pyöveli renkinensä ja pappi katselivat avuttomina. Lopuksi kuristi hirtettävä itse itsensä.

VIRKAMIES SAI AJANMUKAISIA NUHTEITA

RALEIGH, N. C., kesäk. 21 p. — Kun pukutyöläisten lakon yhteydessä Mecklenburg kauntin sheriffi Cockranin housut alkoivat tutista niin arveluttavassa määrässä, että hän lähetti kuvernöörille sähkösanoman jossa pyysi miliisiä "järjestystä ylläpitämään", vastasi kuvernööri hänelle antaen m. m. seuraavanlaisia nuhteita:

"Paikallisten viranomaisten raukkamaisuus ei saa olla verukkeena viran täyttämisestä johtuvien velvollisuuksien pelkurimaiseen väistämiseen. Sheriffin velvollisuus on vannotuttamalla tarpeellinen määrä apulaisia pitää kurissa ehdottomasti metelöitsijät ja rauhan häiritsijät. Hän voi pakottaa kenen tahansa tottelemaan määräyksiään ja taistelemaan roskajoukkoja vastaan. Sitten vasta, kun sheriffi ei kykene hillitsemään mellakoitsijoita, lähetän minä sotaväkeä."

Ei sanota, saiko tämä raukkamainen sheriffi tarmoa lahdata lakkolaisia.

KRASSIN LENININ UUDESTA POLITIIKASTA

PARIISI, kesäk. 23 p. — Nikolai Leninin viitoittama, Venäjän neuvostohallituksen uusi politiikka, — yhteistoiminta kapitalistien kanssa, — tulee takaamaan Venäjälle nopean uudestirakentamisen, sanoo Leonid Krassin, "Petit Parisien" lehden Lontoon kirjeenvaihtajalle antamassaan allekirjottamassaan lausunnossa.

Kapitalistit himoitsivat Venäjän luonnonrikkauksia ja tulevat antamaan Venäjälle apuaan taloudellisten laitosten kehittämisessä. Neuvostojärjestelmä ehdottomasti tarvitsee kyvykästä taloudellista johtoa ja sitä saadakseen takaa ulkomaalaisille intresseille suojeluksen.

Krassin kertoo Venäjän tehneen ulkomailla ostosopimuksia seuraavasti: Englannissa 5,000,000 puntaa; Ruotsissa 50,000,000 kruunua; Saksassa 3 miljoonaa markkaa ja Yhdysvalloissa 100 milj. dollaria. "Mutta meidän kultavarastomme ovat rajoitetut, lisäsi hän ja koska meidän vientimme on vielä vähäistä, täytyy meidän turvautua konsessioneihin eli toimilupien myöntämiseen. Näitä ainoastaan yksi, Svenska Kugellager Fabrikille annettu, on vasta allekirjotettu, mutta toisia on tekeillä."

A. F. OF L. LIITON KONVENTSIOONI

DENVER, Colo., kesäk. 22 p. — American Federation of Labor liiton konventsioonissa hyväksyttiin tänään ponsi, jossa vaaditaan rautateiden hallituksen omaisuudeksi ottamista. Ponnessa oli alkujaan olleet sisällytettyinä kaikki suurtuotantolaitokset ja vaadittiin niiden "hallituksellista kontrollia ja kansanvaltaista hoitoa", mutta oli ponsikomitea poistanut ehdotuksesta tämän "vaarallisen" paikan. Tämän poiston puolesta piti puheen m.m. liiton varapresidentti Matthew Woll, joka sanoi, että jos tuo lause olisi jäänyt ponteen, olisi "yleisö" päässyt väärään käsitykseen liitosta, koska tuo lause on kovasti "sosialistinen". (Muuten sopinee mainita, että yksin porvarilehtien raporttereillakin on paremmat tiedot työväenliikkeestä yleensä kuin tällä työväestön "etuvartijalla", sillä raportteri on asettanut sanan "sosialistinen" lainausmerkkien väliin.)

Andrew Furuseth piti tuon lauseen puolesta puheen ja sanoi siinä m.m., että kapitalistit käyttävät valtiota nykyään yksinomaan aseenaan taistelussaan työväestöä vastaan. "Suuredut ovat päättäneet, että nyt on sopiva aika painaa työväestö suoranaiseen orjuuteen." Shermanin trustivastaisen lain sanoi hän olevan veristä pilaa, sen tarkotuksena "ei ole kontrolloida työn tuotteita, mutta työläisiä itseään."

Konetyöläisten edustaja Grow Portlandista, Ore., kannatti lämpimästi palaamista takaisin "Amerikan perusperiaatteisiin", joitten hän selitti sisältävän periaatteen, että työläisten on sallittava ottaa osaa sekä yleisten että yksityisten käsissä olevien teollisuuksien johtoon. Jos tämä "takasin paluu" saavutetaan, käyvät joukkosopimusten tekemiset tarpeettomiksi (ja luonnollisesti siitä johdettuna myöskin uniotkin).

"Tämä on terve ja rakentava menettelytapa," jatkoi puhuja. "Siinä ei ole mitään sosialismia, ei kommunismia eikä anarkismia eikä bolshevismia."

Hallituksen omistuksen puolustajia sanottiin puheenvuoroissa "punikeiksi" y.m., joista syytöksistä nämä kaikin mokomin halusivat puhdistautua ja käyttivät tähän suurimman osan ajastaan, jonka olivat saaneet puhuakseen asiansa puolesta.

Irlannin kysymys ratkaistu.

Tänään myöskin "ratkaistiin" Irlannin kysymys konventsioonissa. Lopullisesti hyväksytty ponsi on siistitty, putsailtu, kiillotettu ja puhdistettu kaikesta "vaarallisesta", joten siinä ei enää ole paljoa muuta kuin "myötätuntoa Irlannin asialle."

Lewisin ja Gompersin välinen vaalitaistelu jatkuu edelleen, eikä kenkään tiedä, miten vaaleissa tulee käymään. Kaikki — gompersilaisetkin— kuitenkin ovat sitä mieltä, että tämä on vakavin hetki, minkä äijä Gompers on kohdannut melkein miespolven sisältävällä presidenttinä oloaikanaan.

AMERIKALAISILLE KONSESSIONEJA SIPERIASSA

RIIKA, kesäk. 23 p. — Moskovasta tänne saapueen virallisen kipinäsähkösanoman mukaan kaukaisen idän tasavalta, jonka hallitus on Chitassa Siperiassa, on myöntänyt kuudentoista vuoden konsessionin amerikalaiselle yhtiölle rajainsa sisällä olevalla kultakaivosalueella. Hallitus on kuitenkin pidättänyt itselleen oikeuden ostaa kaivannot takaisin ennen määräajan loppuun kulumistakin, jos haluaa.

Moskovan Isvestija lausuu, että Siperian kultakaivannot, jotka ennen sotaa tuottivat 108,000 naulaa kultaa vuosittain, tuottivat viime vuonna vain 2,700 naulaa. Lenan kaivannoilla arvioidaan tuotantokustannukset niin korkeiksi, että kultanaulan tuottamiseen kuluu kahden ja puolen naulan arvo.

Pietarin Krasnaja Gazetan mukaan Kamtshatkan bolshevistinen komisari on pyytänyt keskushallitukselta Moskovasta aseistettuja laivoja suojelemaan itseään amerikalaisilta kauppiailta, jotka estävät hänet ottamasta haltuunsa Kamtshatkalla olevan kullan ja turkikset.

VENÄJÄ ALKAA SAADA VETUREITA.

PIETARI, kesäk. (F. P.) — Professori Lomonosoffin ulkomailta tilaamia vetureita ja maanviljelyskoneita ja -työkaluja rupeaa saapumaan Venäjälle ensi elokuussa.

YLI MILJOONAN AVUSTUKSEN NAUTTIJAA SAKSASSA

Saksan työministeristö on julkaissut kylmiä numeroita työttömyyskurjuuden tilasta valtakunnassa. Niiden mukaan nousee "täyttä avustusta nauttivain lukumäärä 840,474. Näiden lisäksi tulee 200,000, jotka saavat avustusta hätäaputöiden muodossa.

Valtion työministeristö pitää tilannetta erittäin huolestuttavana, mutta pitää sen aiheuttajana "maailman talouskriisiä" ja "kotimaisia taloudellisia vaikeuksia".

Selittäessään kriisien ja vaikeuksien syitä, tyytyvät herrat vain mainitsemaan niiden nimet, huomauttaa der Kämpfer-lehti, ja pitävät proletariaatin kurjuuden tilaa vain taivaallisen isän lähettämänä koettelemuksena. Vahinko vain meille, että työväestö on jo alkanut taistelun kurjuutensa oikeata aiheuttajaa, Kaikkivaltiasta Kapitaalia vastaan, jonka niinkutsutut sosialistit, varsinkin hilferdingiläiset ja kautskylaiset, ovat julistaneet pyhäksi ja korvaamattomaksi.

VIRKANYRKIT RAATAJ. KIMPUSSA JAPANISSA

TOKIO, kesäk. 23 p. — Osakassa oli eilen lakossa olevien laivatelakkatyöläisten ja poliisien välillä kiivas yhteenotto, jossa lakkolaiset pahoin puukottivat useita poliiseja. Useat lakkolaiset saivat tappelussa myöskin haavoja ja kuhmuja.

Osakan laivatelakkatyöläiset esittivät työnostajilleen 10 vaatimusta, niiden joukossa ollen m. m. vaatimus, että työläisille on myönnetty oikeus tehdä joukkosopimuksia, ja työnostajat kun eivät niihin myöntyneet, niin työläiset julistivat lakon. Muillakin aloilla työskentelevät työläiset ovat tyytymättömiä oloihinsa ja peljätään mellakkain Osakassa uusiutuvan.

Norjan suurlakko

Ruotsalainen porvarilehti: työnantajat päävastuussa.

(Erikoisuutinen Toverille)

Ruotsalainen "Morgenbladet" kirjoittaa Norjan suurlakon johdosta m. m. seuraavaa:

Norjan suurlakko juontaa juurensa merimiesten ja laivanvarustajain välisestä ristiriidasta, ja siinä voi tuskin olla epäilystä siitä, että työnantajat ovat päävastuussa. Norjan laivanvarustajilla oli sodan aikana mitä satumaisimmat tulot, heidän kassakaappeihinsa virtasi miljoonia, ja he rakensivat palatseja, jotka olivat toinen toistaan upeampia. Sillä aikaa kun laivanvarustajat kotonaan antoivat samppanjapullojen paukahdella herkullisten päivällispöytiensä ääressä, purjehtivat merimiehet Pohjanmeren yli miinoja ja vedenalaisia uhmaten. Alus toisensa jälkeen ammuttiin upoksiin, mutta merimiehet eivät menettäneet rohkeuttaan. Heillä oli tosin hyvät palkat, mutta verrattuina laivanvarustajain tuloihin, olivat ne varsin alhaiset. Nyt ovat kultaiset ajat ohi. Rahtimaksut pienenevät joka päivä, ja melkein puolet kauppalaivoista on jouten. Laivanvarustajat väittävät olevan mahdotonta maksaa entisiä palkkoja. Uudesta palkkatariffista käydyissä neuvotteluissa vaativat he palkkojen alentamista 30—40 prosenttiin.

Vaikkakin myönnettäisiin, että laivanvarustajain väite pitää paikkansa, on kuitenkin helppo ymmärtää, että merimiehet pitivät noin suurta palkkojen alennusta mahdottomana hyväksyä. Ja suuri yleisö on yhtä mieltä merimiesten kanssa siitä, että laivanvarust. olisi hyvien aikojen kestäessä ollut koottava vararahastoja, joilla olisi voinut tulla toimeen huonojen aikain tullen. Useat yksityiset laivanvarustajat ovatkin pysytelleet erossa palkanalennuspuuhista, muiden mukana suurkäräjäin presidentti Knudsen, joka jatkuvasti maksaa merimiehilleen entiset palkat. Kansan suuri enemmistö on merimiesten puolella.

Näin porvarillinen "Morgenbladet". Mainita sopii tässä yhteydessä muuten, että noin 2000 norjalaista merimiestä menetti sodan aikana henkensä sankarillisesti kartuttaessaan yliarvoa samppanjapulloja täydessä rahassa kallisteleville mässääjäisisännilleen.

VLADIVOSTOKIN "HALLITUS" ANTANUT LAUSUNNON.

TOKIO, kesäk. 23 p. — "Asahi Shimbun" kertoo saaneensa Vladivostokista tiedon, että sikäläinen "hallitus" on antanut lausunnon, jossa sanoo Kamtshatkan kuuluvan merenrantamaakuntaan ja että kaikki sopimukset, joilla Neuvosto-Venäjän taikka Siperian tasavallan hallitukset antavat ulkomaiden kapitalisteille toimilupia Kamtshatkalla, ovat mitättömiä.

ENGLANNIN TYÖVÄENPUOL. KONFERENSSI

BRIGHTON, Englanti, kesäk. 23 p. —Täällä parhaillaan koolla olevan Englannin Työväenpuolueen edustajakokouksen eilisessä istunnossa hylättiin radikaalisten edustajien esittämä ehdotus, että kommunistipuolueen sallittaisiin liittyä Työväenpuolueeseen.

KOMMNISTIKONGRESSI VANGITTU RUMANIASSA

Juuri pidetyssä Rumanian sosialistien ja kommunistien kongressissa on 432 äänellä 111 vastaan päätetty ilman ehtoja liittyä Kommunistiseen Internationaleen. Päätöksen jälkeisenä päivänä vangittiin kaikki kongressin osanottajat. Poliisi oli keksinyt "läheisen yhteyden Rumanian kommunistien ja Moskovan keskuksen välillä".

Maamme, Meksiko ja 'pienten kansojen itsemääräämisoikeus'

WASHINGTON, D. C., kesäk. 22 p. (F. P.) — Meksikokysymys käy päivä päivältä yhä sotkuisemmaksi ja monimutkaisemmaksi. Kun nyt valtiovirastomme saatiin aluksi askartelemaan Meksikon perustuslain pykälän 27 kanssa, jossa Meksikon hallituksen omaisuudeksi pidätetään vielä yksityisten kynsistä säästyneet luonnonrikkaudet, ja se siis suorastaan kävi käsiksi Meksikon oletetusti yksityisiin asioihin, ovat valppaat kapitalistimme huomanneet erään toisenkin pykälän tuossa perustuslaissa, joka on heille sanomattoman vastenmielinen. Se on pykälä 123, jossa määritellään työväestön työsuhteet, minimipalkat, kahdeksan tunnin työpäivä, lakko-oikeus, työnteettäjäin vastuunalaisuus työläisten hengestä ja jäsenistä y. m., y. m.

Tuo pykälä 27 on kyllin kiusottava jo itsessäänkin. On nimittäin sattunut niin hullusti, että muuan Meksikossa toimiva amerikalaisten kapitalistien omistama öljy-yhtiö, Hausteca yhtiö, on kapitalistien tavallisten menettelyjen mukaan jättänyt pois verotusta varten antamistaan omaisuusluetteloista nelisen tuhatta eekkeriä maan parhaita öljymaita. Ja kun niitä ei ole tässä virallisessa paperissa merkitty omaisuuteen kuuluviksi, johtuu siitä, että Meksikon hallitus pidättää ne itselleen. Nyt vaatii tämä kapitalistiroikka maamme hallitusta pakottamaan Meksikon muuttamaan perustuslakinsa tulkintaa, jotta yhtiön Meksikon lakien rikkomus ei johtaisi loogilliseen päätökseensä. Mutta jos hallituksemme rupeaa tositeolla taistelemaan tällaisten, toisten maiden lakeja rikkoneiden kapitalistiryhmien puolesta, niin asettuu se suorastaan itse lakien rikkojaksi.

"Pienten kansojen itsemääräämisoikeus" oli yksi niitä "jaloja ja vääjäämättömiä päämääriä", joiden puolesta aivan äskettäin ryhdyimme sotaan ja rusikoimme vihollisen, jonka sanoimme niitä uhkaavan. Jaa, mutta tämähän onkin öljykysymys, eikä koko öljytuotannon historiassa ole mitään "jaloa" — vääjäämätöntä kyllä on.

Syyttävät Meksikoa maamme sisäisiin asioihin sotkeutumisesta.

Meksikon hallitus on äskettäin päättänyt ostaa Yhdysvalloista useiden miljoonien dollareiden arvosta maanviljelyskoneita, traktoreita, automobiileja ja öljykaivojen porauskoneita. Mutta sille eivät kelpaa skääppituotteet, joten se on kääntynyt konetyöläisten järjestön presidentin, Wm. H. Johnstonin puoleen pyynnöllä että tämä antaisi listan, johon ovat merkityt maamme tällaisia tuotteita valmistavat unionpajat.

Tähän kirjeeseen ovat tarranneet kiinni äkäsesti kapitalistiemme vainukoirat. Täällä Washingtonissa julkaistaan m. m. erästä kuukausijulkaisua, nimeltä "Industry", jonka omistajia ei tiedetä, sillä se ei ole koskaan anonutkaan toisen luokan postioikeuksia — näkyy olevan varoja lähettää sitä ensimäisessäkin luokassa. Tämän julkaisun viime numero on osotettu valtiovirastollemme, ja sisältää se pitkiä selostuksia tästä kirjeestä. Julkaisussa ensiksi paheksutaan sitä seikkaa, ettei Meksikon hallitus vielä tiedä, että "tämä maa on "avoimen työpajan" maa, ettei unionismi merkitse täällä mitään."

Valtiosihteeriltä kysytään että salliiko hän "Meksikon hallituksen sekaantua meidän maamme sisäisiin asioihin".

Tämä olisi naurettavaa, jollei sen tarkotus olisi vain se, että tällaisilla usutuksilla muka oikeutetaan meidän hallituksemme todellinen sekaantuminen vaikkapa Meksikon perustuslakia peukaloimaan.

KAARLE VOIPI TEHDÄ UUDEN YRITYKSEN

Päästäkseen Unkarin valtaistuimelle. Esiintyy kuin ainakin kuningas

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., June 23, 1921, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th. 1917.)

BERLIINI, kesäk. 23 p. — Itävalta-Unkarin entinen keisari Kaarle tulee tekemään toisen yrityksen päästäkseen Unkarin valtaistuimelle, elokuun 20 päivänä, pyhän Stefanuksen päivänä, jota vietetään Unkarissa kansallisena juhlapäivänä, kerrotaan Vienistä "Vossische Zeitungille" tulleessa tiedonannossa. "Jokainen tietää," sanoo mainittu lehti, "että Kaarle tulee uudistamaan pääisiäisen aikuisen seikkailunsa elokuun 20 päivänä. Kun hän palasi takaisin Sveitsiin, niin hän pysyi lupaa olla siellä vain elokuuhun saakka. Espanjan hallitus äskettäin kielsi, että Kaarle olisi siltä tiedustellut voisiko hän mennä Espanjaan. On niinmuodoin selvää, että hän ei mene minnekään muualle kuin Unkariin."

Tiedonannossa sanotaan, että Kaarle nykyään vaatii itselleen sellaisia etuoikeuksia, jotka kuuluvat kuninkaalle, joka on vain vierailulla Sveitsissä, kun hän sitävastoin tätä ennen esiintyi yksityisenä kansalaisena. Kymmenittäin virkailijoita ja diplomaatteja käy vierailulla Kaarlen luona, jonka ennen vaatimaton palatsi rupeaa näyttämään enemmän ja enemmän kuninkaalliselta hovilta.

Nykyisten suunnitelmien mukaan Unkari tulee liittymään kansojenliittoon, se kun tulee sen jäsenenä olleen saamaan oikeuden päättää omista kansallisista asioistaan ulkopuolisten niihin sekaantumatta. Myöskin otaksutaan olevan rojalisteille helpompaa panna toimeen valtiokaappaus sen jälkeen kun Unkari on vahvistanut rauhansopimuksen. Jos se käy tarpeelliseksi, niin rojalistit pitävät kansanäänestyksen kysymyksestä ja toimituttavat sen samanlaisissa olosuhteissa kuin kansanäänestys toimitettiin Kreikassa, missä se johti kuningas Konstantinuksen palaamiseen Kreikan valtaistuimelle, mutta ollakseen varmoja menestyksestään he tulevat harjottamaan ankarampaa painostusta äänestäjiä kohtaan.

AVUSTAVAT SAKSALAISIA TOVEREITAAN

SOFIA, Bulgaria, kesäk. 23 p. — Bulgarian kommunistipuolue ja Yleinen ammattiliitto ovat lähettäneet Saksan valkoisen porvariston uhreille 7,850 markkaan nousevan avustusmäärän "täyden solidaarisuutensa osotuksena Saksan proletariaatille, joka on Kommunistisen Internationalen lipun alla sankarillisesti ponnistellut ja antanut kansainvälisen työväen vallankumouksen alttarille raskaita, verisiä uhreja," kuten lahjan mukana seuranneessa kirjelmässä m.m. lausutaan.

"RAMPOJEN KARNEVAALI" BERLIINISSÄ

BERLIINI, kesäk. 23 p. — Suuri joukko sotarampoja, jotka oli jouduttu ajamaan kadulle sairaaloista sen takia kun Saksan hallitus kieltäytyi luovuttamasta määrärahaa noiden laitosten ylläpitämiseksi, kokoontui eilen Unter den Lindenille, missä he panivat toimeen mieliä järkyttävän mielenosotuksen tuota hallituksen toimenpidettä vastaan. Useilla heistä olivat kainalosauvat, joiden avulla laahustivat eteenpäin; toisia, kokonaan liikuntakykynsä menettäneitä tuttavansa tai omaisensa lykkäsivät pyörätuoleissa, hyvin suurella osalla heistä ollen side kasvoillaan. Tuo "rampojen karnevaali" oli erikoisemmasti silmiinpistävä siksi, että samoihin aikoihin nähtiin Unter den Lindenillä kävelevän hienosti puettuja saalistajia ja sotavoittoilijoita mahtavissa autoissaan kiitävän mielenosottajien ohitse.

Tämä on ensimäinen kerta jälkeen aselevon solmiamisen kun niin monta sotarampaa on nähty Berliinissä yhtaikaa. Hallitus on kaikinkeinoin koettanut pitää heidät pois julkisilta paikoilta. Heidän mielenosotuksensa vaikuttavaisuutta lisäsi suuressa määrin se, että suurin osa heistä oli puettuna vain kurjiin rääsyihin.